

Patijn

deze iets anders dan globaal beleid inhoudt, loop je het risico dat zo'n paragraaf zich richt op ordening van de olie- en de gasindustrie. Daar hebben wij geen behoefte aan en dat vinden wij niet wenselijk. Ik hoop dat mevrouw Sipkes ook beseft dat dit een volslagen kansloze inzet zal zijn. Ik ontraad de Kamer dan ook aanneming van deze motie.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, morgenmiddag na de lunchpauze over de moties te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 19.05 uur tot 20.35 uur geschorst.

Voorzitter: Doelman-Pel

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet verplaatsing mestproductie (24426).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer **Huys** (PvdA): Voorzitter! De Wet verplaatsing mestproductie is ongeveer twee jaar in werking. Wij hebben gezien dat zij goed functioneert. Er is een geweldige ontwikkeling, een geweldige versterking van bedrijven. Er zijn positieve resultaten te melden, ook voor het milieu. Er is geïnvesteerd. Er heeft reductie plaatsgevonden. Na een langdurig proces is dus indertijd een wet tot stand gekomen die een functie heeft voor het landbouwbedrijfsleven en voor het milieu. Zolang wij geen nieuwe instrumenten hebben, ligt het in de rede de wet te handhaven.

Wij gaan voort met de wet, hoewel wij in 1993 dachten dat dat niet nodig zou zijn. Wij vermoedden dat wij nieuwe instrumenten zouden hebben. Dat blijkt niet het geval te zijn. Hoever staat het met de voorbereiding van de nieuwe wetgeving, die op 1 januari 1998 in het Staatsblad moet staan? Het gaat daarbij om wetgeving rond het totaal van de mineralenboekhouding, met een systematiek van accountantscontrole, met een bonus/malusstelsel. Ik hoor graag of de

voorbereiding redelijkerwijs gesproken op schema ligt.

De wet waar wij het vandaag over hebben, is zeer eenvoudig. In de schriftelijke voorbereiding heb ik enige punten aangekaart waar ik kort op wil terugkomen, omdat ik meen dat ze aandacht behoeven. De punten zijn aangedragen door het veld, maar ook door de tussentijdse evaluatie die vorig jaar heeft plaatsgevonden.

Indien gronden waaraan grondgebonden produktierechten verbonden zijn, verkocht worden aan overheden of aan particuliere natuur- of landschapsinstellingen, veranderen de rechten automatisch in niet-grondgebonden produktierechten. Deze ontwikkeling hebben wij indertijd ook nagestreefd, maar wij zien in de praktijk dat de niet-grondgebonden produktierechten opnieuw in produktie komen. Het risico is niet denkbeeldig dat daardoor een uitbreiding van de mestproductie plaatsvindt. In het blad van Natuurmonumenten las ik vandaag dat er per jaar ongeveer 6500 ha landbouwgrond een andere bestemming krijgt. Als je dat vlug uitrekent, heb je al gauw meer dan 800.000 kilo fosfaten die niet grondgebonden en dus verhandelbaar zijn. Je kunt daar positief van zeggen dat een kwart wordt verkocht bij verhandeling en dat er dus maar 6000 ha overblijft. Daar staat echter tegenover dat verschillende gronden tot op dat moment niet belegd waren met produktie en dat dus de kans bestaat dat meerdere fosfaatproduktierechten tot produktie komen. Wij hebben al signalen gekregen dat dit plaatsvindt. Bij meer dan 800.000 kilo gaat het omgerekend om meer dan 120.000 mestvarkenseenheden. Dat is geen kleinigheid. Ik schets nu het theoretische kader, maar de vraag is hoe groot het feitelijke probleem is. Heeft de minister daar inmiddels inzicht in? In hoeverre doet die geschetste situatie zich feitelijk voor?

De minister is het met ons eens dat het een ongewenste ontwikkeling is dat die produktierechten opnieuw tot ontwikkeling komen. Hij wil daar uiterlijk op 1 januari 1997 via een ministeriële regeling een eind aan maken. Hij moet natuurlijk nog een paar dingen tegen het licht houden, want in sommige situaties is het uiteraard wel heel redelijk dat die produktierechten opnieuw tot ontwikkeling komen. Ik wijs er

overigens op dat in het grote mestdebat van december een motie is ingediend en aangenomen die hierover ging. Ik vraag de minister nu om toe te zeggen dat hij die datum van 1 januari 1997 zo mogelijk zal vervroegen, omdat het hierbij om een ongewenste ontwikkeling kan gaan. Daaraan koppel ik de vraag vast: waar blijft de evaluatie over de twee jaar? Ik krijg daarop graag een antwoord, zodat wij ook eventuele andere punten die moeten worden gewijzigd, dan snel kunnen afhandelen.

Een tweede punt dat ik in de schriftelijke behandeling heb aangekaart, is het volgende. Een intensieve veehouder koopt grond in een tekortgebied. Om het wat plastischer te zeggen: een Brabantse varkensboer koopt akkerbouwgrond in Groningen. Vervolgens probeert hij daarmee zijn produktie uit te breiden, terwijl hij die grond helemaal niet in zijn bedrijf incorporeert. Dat is een oneigenlijke situatie. De minister merkt terecht op dat dit formeel helemaal niet kan. Op het moment dat je grond aan je bedrijf toevoegt, gaan niet-grondgebonden rechten over naar grondgebonden rechten. In theorie bestaat dit probleem dus niet. Toch bereiken ons signalen dat dit probleem wel bestaat. Ik begrijp uit de schriftelijke behandeling dat de minister er nog eens naar zal kijken en dat hij, als dit probleem bestaat, hiertegen langs de lijnen van de vigerende wet zal optreden. Als de wet daarvoor niet toereikend is, zal hij met een voorstel tot wijziging komen. Kan de minister hierover al iets meer melden? Ook hiervoor is het relevant dat de evaluatie over de twee jaar spoedig wordt uitgebracht.

Ik kom aan het slot van mijn betoog. Wij hadden indertijd goede argumenten om te zeggen: de wet moet op 1 januari 1997 stoppen. Ik wijs er echter op dat wij zonder nieuwe wetgeving, zonder een nieuw kader en zonder nieuwe instrumenten niet tegemoet kunnen komen aan de kamerbreed gedragen wens om per 1 januari 1998 de produktierechten af te schaffen en als het ware om te bouwen tot een soort verplichting tot afzet. Daarom dring ik er sterk op aan om de nieuwe wet zo snel mogelijk bij de Kamer in te dienen.

□

De heer **Van der Vlies** (SGP):
Mevrouw de voorzitter! De expiratie-
datum van 1 januari 1997 is destijds
bij amendement in de verplaatsings-
wet terechtgekomen. Achtergrond
daarvan was een zeker optimisme
over het na verloop van tijd
overbodig worden van de wet.
Tegelijkertijd was het de bedoeling,
enige druk te zetten achter de
opheffing van het systeem van
mestproductierechten en de
invoering van een systeem,
gebaseerd op mineralenaangifte en
afzetrechten. Achteraf kan worden
geconstateerd dat we het niet gered
hebben. Dat is jammer. Duidelijk
mag toch zijn, dat de mestproductie-
rechten de kosten van de bedrijfs-
voering verhogen en nadelig
uitwerken op de internationale
concurrentiepositie. We zouden er
eigenlijk zo snel mogelijk van af
moeten. Tegelijkertijd is mijn fractie
van mening, dat het nog wel
geruime tijd kan duren voor we
ervan af kunnen. Zo gezien vinden
we het terecht dat er geen nieuwe
expiratedatum wordt opgenomen.
Hoe staat het trouwens met het
onderzoek naar het nieuwe systeem
van mestafzetrechten? Is er een
indicatie wanneer wij als Kamer de
resultaten kunnen verwachten? Loopt
de voorbereiding van het wetsvoor-
stel Minas nog op schema?

Het voorliggende wetsvoorstel
beoogt slechts de expiratedatum uit
de verplaatsingswet te halen. Andere
wijzigingen in de wet wil de minister
eigenlijk niet aanbrengen; dat wil hij
pas doen als hij beschikt over de
wettelijk vastgelegde evaluatie van
de verplaatsingswet, die in de loop
van dit jaar zal worden afgerond. De
vragen daarover zijn door collega
Huys al gesteld. Wij begrijpen die
opstelling wel, maar zijn het er niet
in alle opzichten mee eens. In de
schriftelijke voorbereiding zijn door
verschillende fracties diverse
knelpunten rond de verplaatsingswet
aangeroerd, waarvan sommige zowel
tamelijk urgent zijn, alsook betrekke-
lijk eenvoudig en snel bij ministerie-
le regeling opgelost kunnen worden.
Waarom zouden we dat dan niet
doen en waarom zouden we onnodig
tijd verloren laten gaan? Ik denk
hierbij aan verkoop van grond aan
een publiekrechtelijk lichaam, waarbij
voorheen niet-verplaatsbare
productierechten wél verplaatsbaar
worden. Is het afwachten van de

eindtekst van die evaluatie nu echt
noodzakelijk? Leidt dit in de periode
tot 1 januari 1997 niet tot onge-
wenste uitbreidingen? Collega Huys
gaf een rekenvoorbeeld. Ook ik wil
verwijzen naar de in het debat van
december jongstleden aanvaarde
motie.

Een tweede punt waar ik aan denk,
is het samenvoegen van mest-
nummers zonder dat van fysieke
verplaatsing sprake is, maar waarbij
wél 25% gekort wordt. Ik weet uit de
praktijk dat dit de boeren zwaar op
de maag ligt. Zij kunnen er eigenlijk
geen begrip voor opbrengen. Om
allerlei historische redenen komt het
regelmatig voor dat zich enkele
mestnummers op één locatie
bevinden. Men wil die dan samen-
voegen om de administratieve-
lastendruk te beperken. Wij blijven
erbij ± we hebben dit in de schrifte-
lijke voorbereiding ook aangeroerd ±
dat dit zonder korting mogelijk moet
zijn. Er wordt fysiek niet verplaatst.
Een dergelijke samenvoeging van
mestnummers vindt plaats in het
kader van de normale bedrijfsvoe-
ring, een argument dat bij het
scheppen van een uitzonderings-
situatie bij de splitsing van bedrijven
ook van belang was. Nu weet ik wel
dat een uitzondering geen regel
moet worden. Ik begrijp ook best dat
zo'n uitzonderingsregel controleer-
baar en handhaafbaar moet zijn.
Maar ik kan niet goed inzien dat het
onmogelijk zou zijn zo'n samenvoe-
ging te onderscheiden van andere
verplaatsingen. Daar moet toch een
regeling voor te maken zijn, waarbij
dan duidelijk aangegeven wordt dat
het om één locatie moet gaan. De
zaak zou wat mij betreft desgewenst
nog verder beperkt kunnen worden
door als tweede voorwaarde te
stellen dat de twee mestnummers
ingebracht moeten worden in een
maatschap in familieverband.

Dat het om een vrij urgent
knelpunt gaat, wil ik nog met het
volgende illustreren. Ik heb gehoord
dat er agrariërs zijn die de twee
mestnummers op één locatie dan
maar hebben laten bestaan, omdat
ze nu eenmaal geen trek hadden in
de 25% korting. Dat is te begrijpen.
Vervolgens werd deze mensen door
de AID duidelijk gemaakt dat ze dan
ook een volledige scheiding van hun
bedrijven door moesten voeren,
compleet met gescheiden admini-
straties, gescheiden stallen en zelfs
gescheiden mestsilos. Kortom: men
zit dan van twee kanten in de tang. Ik

hoor graag een reactie van de
minister op deze casus. Daarnaast
wil ik graag wat horen over de door
mij voorgestelde wijziging van de
ministerie-
le regeling en dat zo
spoedig als redelijkerwijs mogelijk is.
Ik wil daar een heldere toezegging
over, want anders overweeg ik de
Kamer in tweede termijn daarover
een uitspraak te vragen.

□

De heer **Blauw** (VVD): Voorzitter!
Eigenlijk had dit debat voor ons niet
gehoeven. De fractie van de VVD
heeft een blanco eindverslag
ingeleverd, want het ging slechts om
het verlengen van een bestaand
stukje wetgeving. Toen ik eergisteren
echter zag dat enkele collega's
hadden ingetekend om hier
vanavond te spreken en toen ik hun
inbreng zag, dacht ik: nu kunnen wij
niet achterwege blijven. Ik vraag
daarom, mede gelet op de inbreng
van de collega's, op twee punten de
aandacht van de minister.

Ik kom eerst op de samenvoeging
van mestnummers. Ik zie dat om
twee redenen een nuance anders
dan de heer Van der Vlies. Ik wijs ten
eerste op de aanstaande mineralen-
boekhouding. Even een casuspositie.
Stel dat sprake is van twee nummers
op één locatie, met één toegang.
Waar moeten de mineralen die met
de mengvoederfabrikant bij die ene
toegang binnenkomen aan worden
toegeschreven? Dat is fraudegevoelig
en er is sprake van administratieve
rompslomp. Dat beveel ik in de
aandacht van de minister aan. Dan
kom ik op de tweede reden. Een
maatschap eindigt, omdat één van
de maten met pensioen wil. Dat is de
voorgaande generatie. Dan is sprake
van een eenhoofdige organisatie,
een eenhoofdige onderneming met
twee mestnummers. Dat lijkt mij niet
verstandig. Om die twee redenen
ondersteun ik het pleidooi van
collega Van der Vlies. Deze kwestie
moet worden afgekaderd, want er
mag geen misbruik van worden
gemaakt. Een boerenleven is een
vindingrijk leven. Dat moet ook zo
blijven. Ik verzoek de minister met
het oog daarop deze problematiek
zeer nauwgezet te bestuderen en de
Kamer binnen een maand daarover
te berichten.

Wat de fractie van de VVD betreft
kan de kwestie van de ene locatie
worden uitgebreid tot maximaal
twee. Er moet wel sprake zijn van

Blauw

aan onderneming. Dan blijft over de juridische vraag wat een onderneming is, maar daarvoor heb ik niet gestudeerd. Volgens mij kan een fiscaal gegeven daarbij wel helpen. Een onderneming die door de fiscaliteit is beoordeeld als aan onderneming is volgens mij aan onderneming. De juridische samenhang overzie ik echter niet.

Hoewel het een uitermate liberale gedachte is dat iemand bepaalde rechten kan verplaatsen om daardoor flexibiliteit in zijn onderneming in te bouwen, zijn wij niet unaniem enthousiast over het verplaatsingsbesluit, te meer niet omdat dit is gebaseerd op produktierechten. Produktierechten geven in onze zienswijze een verkeerd signaal af. Het betekent namelijk dat men waarde toekent aan het produceren van bijvoorbeeld vlees, het houden van dieren, maar ook aan het produceren van mest. Daaruit zou je kunnen afleiden dat het principe dat de vervuiler moet betalen, is verlaten. Zo gauw je kunt verplaatsen en verhandelen, ontstaat waarde op dat punt en kan de vervuiler worden beloond. Dat is voor ons altijd een moeilijk punt geweest. Vanuit die motivatie hebben wij al diverse keren gepleit voor een zo snel mogelijke ombouw naar afzetrechten. Dat is toekomstgericht. Dat stimuleert de ondernemers om niet enkel in het kader van de boer/boer-contracten oplossingen te zoeken, maar ook via grootschaliger verband. Wat ons betreft kan het ook via de intermediair, maar daar is al genoeg over gesproken in de Kamer. Kort samengevat: zo snel mogelijk afzetrechten en het liefst binnen een maand een afgekaderd voorstel om mestnummers samen te voegen.

□

De heer **Ter Veer** (D66): Mevrouw de voorzitter! Je bent altijd op zoek naar uitingen van bijval uit het veld. Zo werd ik het afgelopen weekend als het ware op mijn wenken bediend. Ik kwam in het blad "Noord Oo(g)st" van 22 maart 1996 het volgende bericht tegen onder de kop "Varkenshouders voor afschaffen van mestproduktierechten":

"Als mestproduktierechten worden afgeschaft moet er een eenvoudig systeem van verantwoorde mestafzet voor in de plaats komen. De aanwezige varkenshouders in Vlagtwedde vorige week donderdag,

tijdens de door de Vakgroep Varkenshouderij FLTO/NLTO georganiseerde praatavond, waren het hierover eens. Een simpel systeem moet inhouden, dat je achteraf kunt aantonen waar je de mest hebt gelaten. De mineralenboekhouding speelt hierbij een belangrijke rol. Bovendien moet in een afzetsysteem verevening via opslag tot de mogelijkheden behoren.

Bij een systeem van verantwoorde mestafzet kan men zich niet meer achter het collectief verschuilen. Een ieder wordt individueel verantwoordelijk voor een goede mestafzet. Hoewel mestproduktierechten sterk kostprijsverhogend werken en daardoor de bedrijfsontwikkeling remmen, is het voordeel dat ze de mestproduktie beheersen. De angst dat bij afschaffing de produktie zich zal uitbreiden en de daarmee gepaard gaande onzekerheid over de afzet is dan ook onder de aandacht gebracht. Uit de schriftelijke meningspeiling bleek uiteindelijk dat de overgrote meerderheid in Vlagtwedde voor afschaffen van mestproduktierechten is."

Mevrouw de voorzitter! Op grond van diezelfde overwegingen waren wij indertijd toen het wetsvoorstel werd behandeld tegen de wet zoals zij uiteindelijk werd aangenomen. Met het oog hierop zou het consequent zijn om ook nu rechttoe rechtaan tegen het voorliggende wetsvoorstel te zijn. De praktijk van vandaag de dag gebiedt echter om te erkennen dat wij nu voor het voorliggende wetsvoorstel zijn. Wij vinden het logisch, gezien de stand van zaken op dit moment en rekening houdend met de mestdiscussie die in december jongstleden is gevoerd, om er nu voor te pleiten werking van deze wet te verlengen zo lang als nodig is. Wij hopen dat het zo kort mogelijk zal kunnen zijn. Wij willen toe naar het systeem van mestafzetrechten. Als dat systeem eenmaal is ingevoerd, zal de Wet verplaatsing mestproduktierechten tot het verleden kunnen behoren.

Voor de volledigheid meld ik nog dat ik mij aansluit bij de vragen die door de voorgaande sprekers zijn gesteld. Nogmaals, wij stemmen nu voor het voorliggende wetsvoorstel, maar wel in de hoop dat het niet lang meer van toepassing behoeft te zijn.

□

Minister **Van Aartsen**: Mevrouw de voorzitter! Ik dank de Kamer voor de opmerkingen die over het voorliggende wetsvoorstel zijn gemaakt. Meer in het bijzonder dank ik de heer Ter Veer voor de woorden die hij zojuist sprak gegeven de voorgeschiedenis van dit wetsvoorstel, waarbij zijn fractie een kritische rol heeft gespeeld.

In december van het vorige jaar is de Integrale notitie mest- en ammoniakbeleid in deze Kamer behandeld. In deze notitie is uitgelegd dat de verplaatsingswet ook na 1997 nog nodig zal zijn en dat de werking ervan dus ook voorlopig zal worden verlengd. De integrale notitie sloot aan bij het toen al ingediende wetsvoorstel tot verlenging van de verplaatsingswet. Mede naar aanleiding van de motie van de heren Ter Veer, Blauw en Huys hebben wij toen over de verplaatsingswet en het daarmee samenhangende systeem van mestproduktierechten een zeer uitvoerige gedachtenwisseling gehad. In die motie is gepleit voor een omslag van een systeem van mestproduktierechten naar een systeem van afzetrechten. Vanavond is daar ook over gesproken. De heer Blauw heeft benadrukt dat een systeem van afzetrechten een veel logischer systeem is. In die gedachtenwisseling is overigens ook bevestigd dat de verplaatsingswet voor de komende periode niet kan worden gemist en voorlopig dus nog zal moeten worden verlengd. Maar Kamer en regering zijn het met elkaar eens dat de mestproduktierechten op het moment dat dit kan en verantwoord is, omgezet moeten worden in een systeem waarin de mestafzet centraal staat.

Mijn ambtgenoot van VROM en ik hebben indertijd de motie dan ook gezien als een gedachtingang die wij volledig kunnen ondersteunen. Daarmee is in wezen het onderhavige wetsvoorstel van een uiterst beperkte strekking. Dat is vanavond door deze Kamer ook bevestigd.

Gevraagd is hoe het zit met het onderzoek naar de mestafzetrechten. De eerste aandacht in de afgelopen periode lag bij een discussie met de sector over de vraag hoe wij in concreto de integrale notitie gaan uitvoeren naar aanleiding van het kamerdebat en de besluiten van de Kamer daarover, eind december

Van Aartsen

vorig jaar. Dat had de eerste prioriteit. In die discussie met het landbouwbedrijfsleven zijn wij een ongelooflijk stuk gevorderd. Na het vaststellen van het raamwerk voor de verdere uitvoering van de integrale notitie kan ik constateren, evenals mijn collega van VROM, dat er een proces op gang is gekomen waarbij in alle openheid verder gewerkt kan worden, ook met het landbouwbedrijfsleven in zijn vele verschijningsvormen, aan de uitvoering van de integrale notitie. Dat is winst.

Met het landbouwbedrijfsleven moet ook gesproken worden over het toekomstige systeem van die mestafzetrechten. Het onderzoek daarnaar wordt dit jaar met het bedrijfsleven opgezet. Het ligt in mijn bedoeling de Kamer daarover begin volgend jaar nader te informeren.

De heren Huys en Van der Vlies hebben gevraagd hoe het zit met de voortgang van de nieuwe wetgeving. De heer Huys heeft gezegd dat het wel snel moet gebeuren. Die gedachtengang van de heer Huys kan ik volledig volgen. Het is van vitaal belang dat per 1 januari 1998 de nieuwe mestwetgeving in haar totaliteit in het Staatsblad zal staan. Dat is nodig om allerlei redenen. Het zal zowel van regering als van het parlement nog de nodige inspanning vergen om dat voor elkaar te krijgen, maar dat zal moeten.

De voorbereiding van het hele wetgevingscomplex is een heel stuk gevorderd. Ik ga ervan uit dat nog voor het zomerreces het samenstel van de wetgeving bij deze Kamer kan worden ingediend. Alle inspanningen zijn daarop gericht. Naar mijn oordeel zal dat ook moeten, opdat wij de datum van 1 januari 1998 halen, want na deze Kamer is er ook nog een Kamer aan de overzijde.

De heer Huys heeft de vraag gesteld hoe het verder moet met het systeem van het verhandelen van de mestproductierechten, met name van publiekrechtelijke lichamen en natuurbeschermingsorganisaties. Dan ontstaat gewoon een grote hoeveelheid te verhandelen, niet-grondgebonden mestproductierechten. De heer Huys vraagt of op dit punt niet al in de loop van dit jaar een voorziening zou kunnen worden getroffen die losgekoppeld kan worden van de evaluatie van de verplaatsingswet, die sowieso nog moet plaatsvinden. Ook de heer Van der Vlies heeft op dat punt gewezen.

Ik ben er voorstander van \pm volgens mij is dat ook een thema dat al in het debat in de Kamer in december aan de orde is geweest \pm dat dit soort onbedoelde neveneffecten wordt voorkomen. Ik denk ook dat het nodig is om dat los te koppelen van de evaluatie van de wet, die moet volgen. De heer Van der Vlies heeft in dezelfde zin gesproken. Het lijkt mij ook geen probleem om dat te doen. De heer Huys heeft een aantal cijfers genoemd die hij ontleende aan de Vereniging tot behoud van natuurmonumenten. Ook ik heb nog eens naar cijfers in dit kader gekeken. Uit onderzoek van het Bureau heffingen is gebleken dat vanaf 1994 door dit type transacties ongeveer 670.000 kilo fosfaat niet grondgebonden is geworden, waarvan ongeveer een vierde aan derden is overgedragen. Naast de cijfers die de heer Huys heeft genoemd, geeft dat voldoende de noodzaak aan om een voorziening in dit kader te treffen. Ik zeg de heren Huys en Van der Vlies dan ook toe dat ik zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval dit jaar een adequate voorziening ter zake zal treffen.

De heren Blauw en Van der Vlies hebben over het moeilijke thema gesproken van de samenvoeging van bedrijven op $\Delta \Delta$ n locatie. Als bedrijven twee verschillende mestnummers hebben, worden deze ingevolge de mestwetgeving vervolgens immers als twee afzonderlijke bedrijven gezien. Er is dan ook een dubbele mestboekhouding nodig. Dat is ook het geval als deze bedrijven in maatschapsverband \pm de heer Van der Vlies heeft daar een voorbeeld van genoemd \pm op $\Delta \Delta$ n locatie worden gehouden, ook al is er vervolgens fiscaal sprake van $\Delta \Delta$ n onderneming. De heren Van der Vlies en Blauw vragen zich af of dit type bedrijven en situaties in de mestwetgeving als $\Delta \Delta$ n geheel kan worden beschouwd. Dat betekent natuurlijk ook \pm daar gaat het uiteindelijk om \pm dat er geen sprake zal zijn van de korting van 25%, zoals die in dit wetsvoorstel, dat ooit als een AMvB op de Meststoffenwet is bedoeld, is weergegeven. De situaties waarop de heren Blauw en Van der Vlies duiden, zijn mij bekend en moeten betrokken worden bij de komende evaluatie van de verplaatsingswet. Daar waar sprake is van onnodige belemmeringen voor dit type bedrijven, moet daar

een oplossing voor worden gevonden. Dat staat voor mij als uitgangspunt vast. Met dit type anomalieën kunnen wij immers niet blijven leven.

Ik zeg daar wel bij dat het een uitzondering moet blijven en dat het geen regel moet worden \pm dat was de terminologie die de heer Van der Vlies heeft gebruikt \pm want de effectiviteit van de wet mag uiteraard niet worden aangetast. Je moet de situatie waarop dit betrekking heeft, dus goed kunnen afbakenen, want anders komen er uiteindelijk weer vormen van misbruik. De heer Blauw heeft gewezen op de creativiteit die in dit kader af en toe wel eens wordt betracht.

De heer Van der Vlies gebruikte de term "snel" en de heer Blauw heeft gezegd dat het binnen een maand moet zijn geregeld; ik zeg de Kamer toe dat ik, vooruitlopend op de evaluatie na de wet, over een maand aan de Kamer zal laten weten hoe ik tegenover dit soort situaties sta en hoe wij dit fenomeen gaan oplossen, want daartoe zie ik absoluut mogelijkheden. Ik zou wat dit betreft de gedachtengang van de heren Blauw en Van der Vlies willen volgen.

De heer Huys heeft gevraagd wat gedaan kan worden aan de diverse constructies van aankoop van grond op wat langere afstand. Tegen het onterecht benutten van het grondgebonden mestproductierecht kan nu al in het kader van de Meststoffenwet worden opgetreden. Ingevolge de Meststoffenwet geldt niet alleen het vereiste van een geldige titel, zoals koop of pacht, maar ook het vereiste \pm daarover hebben wij in december jongstleden gediscussieerd \pm dat de grond daadwerkelijk in gebruik bij het bedrijf moet zijn.

Wat de uitvoering en de controle op dit punt betreft, is het ministerie zeer alert. Er zijn, kan ik de heer Huys zeggen, op dit moment geen ontwikkelingen die wijzen op het in grote mate gebruik maken van dit type constructies. Nu dit het geval is, is het niet verstandig daarvoor een voorziening te treffen. Ik wil de Kamer wel toezeggen dat, als het in de toekomst anders komt te liggen en als wij met dit fenomeen te maken krijgen, het voor de hand ligt om niet in het kader van de wet die wij nu behandelen, maar in het kader van de Meststoffenwet \pm ik meen dat artikel 14 van deze wet daarop

Van Aartsen

betrekking heeft ± een voorziening te treffen.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter! Omdat ik in eerste termijn heb gezegd dat ik afhankelijk van het antwoord van de minister overwoog een motie in te dienen, denk ik dat het goed is dat de minister mijn reactie kent.

Ik heb geen behoefte aan een omstandige tweede termijn. Ik ervaar de toezegging van de minister als genoeg. Ik ga ervan uit dat als hij over een maand met een oplossing komt en de Kamer die oplossing accordeert, een en ander snel daarna geëffectueerd kan worden. Het is een kwestie van ministeriële regeling en dat is een vrij korte procedure. Ik neem aan dat de minister ook van mening is dat dit zou moeten kunnen.

Minister **Van Aartsen**: Voorzitter! Ik denk dat wij met het oog op dit fenomeen, waar veel agrariërs tegenop lopen, een voorziening moeten treffen. Ik vraag de Kamer daar nog eens goed naar te kijken. Ik zal er over een maand over berichten. Ik vind dat wij niet moeten wachten op de evaluatie, maar zo spoedig mogelijk daarna, als er redenen genoeg voor zijn ± de schets is gegeven en de knelpunten zijn de regering bekend ± via een ministeriële regeling dit soort problemen moeten oplossen.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

Sluiting 21.14 uur

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter ter zake gedane voorstellen:

1. twee koninklijke boodschappen, ten geleide van de volgende voorstellen van (rijks)wet:

Wijziging van de Wet op het basisonderwijs, de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs met betrekking

tot de financiële gelijkstelling (24645);

Wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in verband met de bestuursorganisatie van en medezeggenschap in universiteiten (modernisering universitaire bestuursorganisatie) (24646).

Deze koninklijke boodschappen, met de erbij behorende stukken, zijn al gedrukt en rondgedeeld;

2. zeven brieven van de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, met de mededeling, dat zij in haar vergadering van 26 maart 1996 de haar door de Tweede Kamer toegezonden voorstellen van wet, gedrukt onder de nummers 24163, 24164, 22961, 24400-XVI, 24311, 24025 en 24325, heeft aangenomen.

De voorzitter stelt voor, deze brieven voor kennisgeving aan te nemen;

3. de volgende brieven:

een, van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking, over het beroep aan Egypte (24652);

twee, van de minister van Binnenlandse Zaken, te weten:

een, over het zgn. sociaal statuut en de nieuwe CAO voor de geprivatiseerde RBB (24345, nr. 11);

een, over de opvang van asielzoekers en statushouders en de inburgering van nieuwkomers (24401, nr. 12);

een, van de staatssecretaris van Defensie, over een geneeskundig facilitair bedrijf (GFB) (24400-X, nr. 83);

een, van de minister van Economische Zaken, over het Besluit subsidies energiebesparings-technieken (24400-XIII, nr. 40);

een, van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, over aangiften overschotheffing en afsluitformulieren mestboekhouding (24400-XIV, nr. 47);

een, van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over de situatie bij het CTSV (24653).

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld.